

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук,
Оксін В'їталїя Юрїйовича на дисертацїю Гуцалюка Олександр
Володимировича «Адмінїстративно-правовї засади реформування
мїсцевих судів в Українї» подану на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук за спеціальнїстю 12.00.07 – адмінїстративне
право і процес; фїнансове право; інформацїйне право

Ступїнь актуальностї обраної теми. Особливїстю будь-якої демократичної держави є те що забезпечення прав та свобод її громадян залишається на високому рївнї. На даний момент в Українї це питання залишається до цих пїр не вирїшеним, тому він повинен бути вирїшеним якомога швидше.

Мїсцевї суди займають особливу роль в системї судової влади, адже в них розглядається бїльша частина справ рїзноманїтної спрямованостї. Тому, вирїшення питання їх реформування до європейських стандартів є дуже актуальним в даний момент.

Адмінїстративно-правовї засади реформування мїсцевих судів в Українї є актуальними, ще й тому, що численна кїлькїсть соціологїчних дослїджень показують, що громадяни нашої держави є не задоволеними рївнем розгляду судових справ в Українї. Таким чином, удосконалення законодавства у сферї забезпечення реформування мїсцевих судів є вагомою складовою у сферї забезпечення прав та свобод громадян. Однак, не вирїшених проблем судової гїлки влади є багато. Основною з яких є затяжна й неоднозначна судова реформа, що привела до паралїчу й не ефективностї діяльностї судів та позбавлення права здїйснювати захист порушених прав громадян.

Наведенї аргументи переконують в актуальностї та своєчасностї дисертацїї на тему «Адмінїстративно-правовї засади реформування мїсцевих судів в Українї», яка в умовах сьогодення є достатньо актуальною.

Отже в цьому і полягає ступїнь актуальностї обраної теми.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна. Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, їх достовірність і наукова новизна *обґрунтовується вдалими вибором і слушним застосуванням системи методів наукового пізнання.* У ході дослідження здобувачем було використано систему наукових методів дослідження (загальнофілософських, загальнонаукових, логічних та спеціально-правових), зокрема: системно-структурний метод дав можливість сформувати ґрунтовне дослідження існуючої проблематики, пов'язаної з адміністративно-правовим забезпеченням реформування місцевих судів в Україні.

За допомогою діалектичного методу у відповідності до встановлених стандартів діалектики були запропоновані положення, які використовувалися в науковій сфері вперше, а саме було запропоновано нове поняття адміністративно-правових аспектів реформування місцевих судів в Україні, здійснено аналіз методів адміністративної діяльності щодо реформування судової влади. Емпіричний метод за допомогою дослідження правозастосовної діяльності суб'єктів права допоміг здійснити наукові узагальнення.

Логічні методи аналізу й синтезу дали можливість дослідити наукові праці вітчизняних вчених щодо різних положень, принципів, форм, методів та адміністративних процедур діяльності органів публічної влади, щодо реформування місцевих судів в Україні. Метод дедукції став в нагоді при формуванні адміністративних концепцій реформування судової влади. У свою чергу метод індукції дав можливість з'ясувати основні форми та методи адміністративної діяльності публічної адміністрації щодо реформування судової влади. Логіко-семантичний метод наукового пізнання використано майже в усіх підрозділах нашого дослідження, загалом за допомогою аналізу думок учених з аналізованої проблематики.

Метод тлумачення чинного законодавства застосовувався для виявлення дійсного змісту норм права, формально-догматичний метод

наукового пізнання допоміг здійснити аналіз вітчизняного та зарубіжного законодавства, а також міжнародно-правових норм. Методи порівняльного правознавства та порівняльного законодавства стали провідними для здійснення порівняння системи адміністративно-правового забезпечення реформування судової влади, таких країн як: США, Канади, країн-учасниць ЄС та України. Метод правового прогнозування став основоположним для формування змін та доповнень до вітчизняного законодавства у сфері адміністративно-правових аспектів реформування судової влади в Україні.

Слушною є наукова новизна стосовно узагальнених досліджень, стосовно відновлення використання в системі місцевих судів методу переконання, як дієвого законного впливу на суддів та інших працівників судової влади, що здійснюється щодо суддів виключно органами суддівського самоврядування з використанням логічних прийомів з ціллю перетворення принципу верховенства права у свідомий та психологічних обов'язок, внутрішню потребу здійснення судочинства..

Також, дисертантом удосконалено сутність адміністративних концепцій реформування судової влади, які мають слугувати народові України для забезпечення конституційних прав та свобод на засадах ефективності, незалежності та справедливості кожного судового органу, безперешкодного звернення громадян до суду за захистом своїх прав, провідне місце в якій відведено Вищій раді правосуддя, яка має бути вищим «наглядним» органом судової гілки влади за дотриманням основоположних європейських та міжнародних засад правосуддя, а також справедливістю правосуддя, некорумпованістю суддів і ефективністю судової системи загалом.

Заслуговує уваги те, що автором вперше на основі ефективного зарубіжного досвіду реформування судової влади визначено необхідність розроблення адміністративного інструментарію щодо підвищення незалежності та деполітизації місцевих судів в Україні, а також прозорості

життя суддів при дотриманні вимог щодо їхньої недоторканності та впровадження в судову гілку влади інституту «мобільних» місцевих судів.

Серед висновків до підрозділів виявлено що описані, спеціальні принципи адміністративно-правового забезпечення реформування судової влади: принцип адаптації чинного законодавства, принцип забезпечення суду висококваліфікованими суддями під контролем Вищої ради правосуддя, принцип належного матеріально-технічного забезпечення, принцип забезпечення якісного обслуговування для відвідувачів, принцип безпеки суддів та судових приміщень, принцип своєчасного підвищення кваліфікації працівників апарату судів, принцип належного матеріального забезпечення суддів і працівників апарату суду, принцип ефективної відповідальності за корупційні правопорушення.

В тексті дисертації на високому доктринальному рівні автором з'ясовано, що роль і місце адміністративного права відіграє провідну роль у реформуванні місцевих судів в Україні, адже воно є провідним чинником на рівні законів і підзаконних нормативно-правових актів уточнити, розширити конституційні норми для потреб безпосередньої право реалізації, виробити на основі норм адміністративного права конкретний адміністративний інструментарій у вигляді форм і методів адміністративної діяльності публічної адміністрації та адміністративних процедур щодо допуску осіб до судочинства, здійснення його гуманно і справедливо на основі принципи верховенства права. (С. 43).

Особливо ґрунтовно автором визначено, що принципи адміністративно-правового забезпечення реформування судової влади – це основоположні ідеї, вимоги засадничого характеру, що становлять основу для реформи судової системи і визначають принцип адаптації чинного законодавства, що регулює правові відносини у сфері судочинства і встановлюють виключну відповідність до стандартів ЄС, а також зміст та механізм адміністративного інструментарію за допомогою якого вона здійснюється. Крім того, вони становлять фундамент для подальших

напрямок вдосконалення правового забезпечення права громадян на чесне, справедливе та неупереджене правосуддя. (С. 77).

Здобувачем доведено, що адміністративно-правовий статус суб'єктів публічної адміністрації, які здійснюють реформування місцевих судів в Україні - це взаємопов'язаний комплекс завдань, адміністративних прав, обов'язків, конституційно визначеної та адміністративно-забезпечувальної відповідальності суб'єктів владних повноважень, а також невідних юридичних та фізичних осіб у сфері діяльності пов'язаної із реформуванням судової влади, що в кінцевому результаті покликані на забезпечення (захисту) прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб. Визначено, що основними суб'єктами, які забезпечують реформування судової влади в Україні, на нашу думку є: Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів, Рада суддів, президент України та інші органи суддівського самоврядування. (С. 100-101).

У висновках дисертації на основі теорії адміністративного права, законодавства, досягнень судової публічної адміністрації наведено нове розв'язання наукового завдання стосовно розвитку засад та адміністративного інструментарію у сфері адміністративно-правових аспектів реформування місцевих суддів в Україні, викладено найбільш важливі наукові та практичні результати, визначено наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження.

Отже, дисертаційне дослідження виконано здобувачем самостійно, з використанням останніх досягнень науки адміністративного права. Усі сформовані в ньому положення й висновки обґрунтовано на основі особистих досліджень автора.

Повнота викладу положень дисертації в опублікованих працях. Основні положення дисертації досить повно розкриті в опублікованих працях здобувача: семи статтях в спеціальних юридичних виданнях, із них шість у вітчизняних фахових з юридичних наук і одному в іноземному, а також трьох тезах на науково-практичних конференціях.

Оформлення дисертації. Дисертація оформлена у відповідності до Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Список використаних джерел оформлений коректно згідно із рекомендаціями Загальних положень та правил складання бібліографічних посилань, які встановлені ДСТУ 8302:2015.

Не дивлячись на наведені вище позитивні положення, дисертація **не позбавлена спірних, дискусійних та таких, що потребують уточнення положень.**

1. На С. 20 дисертації здобувач зазначає, що ним було проаналізовано ряд наукових праць різних вчених в сфері адміністративно-правових засад реформування місцевих судів в Україні, тому на основі аналізу вказаної проблематики хотілося б побачити чи виявлено суперечності з даного приводу.

2. На С. 100 дисертаційного дослідження автор стверджує, що основним завданням державної судової адміністрації є створення адміністративно-правового забезпечення, а також забезпечення справедливого та гуманного судового захисту. Однак, на мою думку, стверджувати, що це є її єдиною основною діяльністю не можна так як, публічна адміністрація застосовує ще й заходи адміністративного примусу, які за своєю юридичною природою є негативним правовим впливом для правопорушників. Таким чином, заходи адміністративного примусу є невід'ємною складовою адміністративно-правового регулювання.

3. Розкриваючи зміст повноважень Громадської ради доброчесності дисертант зазначає, що вони, полягають в ряді специфічних прав та обов'язків спрямованих на допомогу прийняття рішень Вищої кваліфікаційній комісії суддів України. Такий перелік повноважень є неповним, до якого також слід віднести підстави та порядок набуття адміністративної правосуб'єктності.

4. Хоча запропоноване дисертантом оформлення роботи в цілому заслуговує позитивної оцінки, слід все ж вказати, що з урахуванням логіки обраної для дослідження теми, у підрозділі 2.2 другого розділу дисертації «Форми адміністративної діяльності публічної адміністрації щодо реформування місцевих судів в Україні» доцільно було б передбачити окремий параграф, присвячений вимогам, що висуваються до адміністративних актів у сфері реформування місцевих судів в Україні. Адже з позиції презумпції дійсності адміністративних актів у цій сфері, їхня дія пов'язана із комплексом вимог, що висуваються до них.

5. У підрозділі 3.1 дисертаційного дослідження «Зарубіжний досвід реформування судової влади», автор широко використовує досвід Канади, однак обґрунтування обраної країни для застосування її досвіду в Україні в дисертації немає і це є вагомим недоліком, адже менталітет та правова свідомість українців є зовсім не притаманною для канадців. Таким чином, застосування досвіду Канади для судової системи України є спірним, однак дане твердження потребує уточнення.

Проте, зазначенні зауваження є суб'єктивними та суттєво не впливають на якість дисертаційного дослідження, яке виконане на високому науковому і методичному рівнях.

Відповідність дисертації вимогам порядку присудження наукових ступенів. Дисертація виконана у відповідності до вимог Порядку присудження наукових ступенів, яке затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, зокрема пунктів 12,13,14,15, а також Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

ВИСНОВОК

Здійснивши вивчення дисертації та праць, опублікованих за темою дисертації, перевірки ступеню актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації,

їх достовірність і новизни, повноти їх викладу в опублікованих працях, а також проаналізувавши відповідність дисертації вимогам - Порядку присудження наукових ступенів, що затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 та Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», зроблений висновок, що в дисертації на тему *«Адміністративно-правові засади реформування місцевих судів в Україні»* містяться нові науково обґрунтовані результати, що сформовані особисто здобувачем – *Гуцалюком Олександром Володимировичем*, які розв’язують конкретне наукове завдання та мають істотне значення для науки адміністративного права.

Отже, **Гуцалюк Олександр Володимирович** заслуговує на присудження наукового ступеню кандидата юридичних наук за спеціальністю 081 Право, 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

Офіційний опонент:

завідувач відділу

проблем виробничого підприємництва

і міжнародної торгівлі,

кандидат юридичних наук

В. Ю. Оксін

*Підпис В.Ю. Оксін завідувачу,
нагальник ВК*

У.О. Тобченко